

kisvárdai lapok

37. évfolyam 8. szám - 2025. június 28. szombat

ANGYAL SZÁLLT LE BABILONRA
Tamási Áron Színház, Sepsiszentgyörgy

Magyar
Színházak
37. kisvárdai fesztiválja

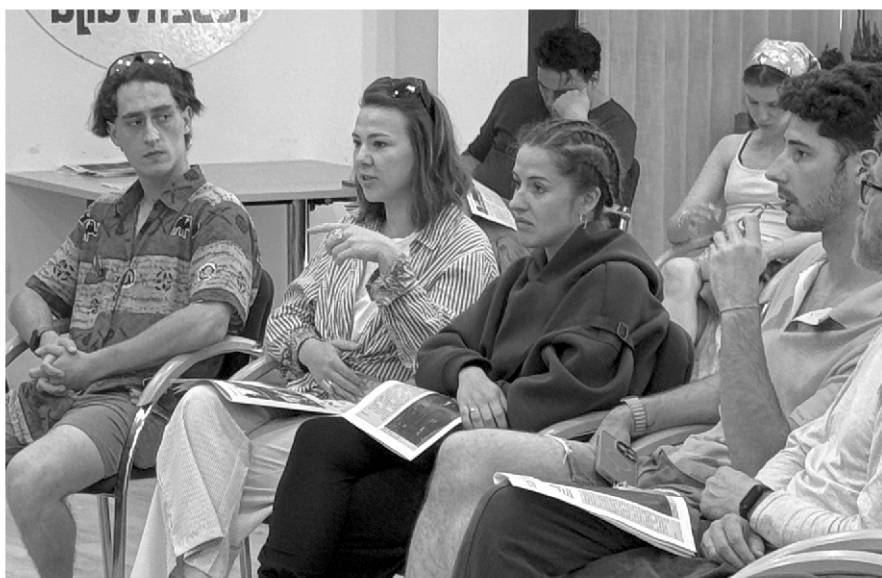
„A színpad az első részben tele van szeméttel. Rengeteg papírdarab szimbolizálja a mocskot, amiben élünk. Bartha József tere mégis olyan, mint egy képzőművészeti alkotás. A vetítés pedig filmes eszközzel is erősíti az egyébként is markáns látványt. (Video: Rancz András). Friedrich Dürrenmatt 1953-ban írta az Angyal szállt le Babilonba című darabját. Néhány évvel a második világháború után, a holokauszt borzalmaival követően. A mostani, a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház előadásában használt szövegváltozat nagyon frissnek hat, több vendégszöveget is tartalmaz (Dramaturg: Dálnoky Réka). Bocsárdi László rendezése pedig rendkívül szembesítő és hatásos. A politika sátáni arcát mutatja, egy olyan helyen történik a cselekmény, ahová hiába szállt le az angyal, a lakói nem méltók a megváltásra.”

Balogh Gyula

Szakmai Klub

A Csíkszeredai Csíki Játékszín Szar ügy és a nagyváradai Szigligeti Színház Mandragóra című előadásairól beszéltek a fesztivál Szakmai Klubjában.

A csíkszeredai előadás a mostoha körülmények ellenér elnyerte a szakmai hozzászólók tetszését. Szalánczi Ágota dramaturghallgató George F. Walker darabja kapcsán kiemelte, hogy a Z-generációt általában konzervatívnak tartják, például a családalapítást illetően mindenképpen, és nagyon izgalmas, hogy ez a darab is egy ilyen témát jár körül. A kanadai szerző háromszereplős történetében a fiatal felnőttek családalapításhoz, párkapcsolathoz való viszonyulása kerül előtérbe, egy olyan helyzet, amely egyszerre tekinthető mindennaposnak és különlegesnek is. Selmeczi Bea dramaturg hozzátette, hogy nagyon jónak mondható a műfordítás, mert képes volt magyarul megszólaltatni ezt a művet. Gyürky Kata megemlítette, hogy ez a darab leginkább transzgenerációs traumákat dolgoz fel, hiszen az itt szereplő fiatalok magukban hordozzák a családból hozott megoldási mintákat. Szó volt még arról is, hogy ezt az előadást Csíkszeredában úgy játszzák a fiataloknak, hogy beszél-

getések is kapcsolódnak hozzá. Veress Albert, a színház igazgatója elmondta azt is, hogy egészen más közegben adják elő, sokkal intimebb találkozás lehetőségét adja az előadás, a nézők körben ülnek például. Balogh Tibor, a kisvárdai fesztivál művészeti vezetője hozzátette, hogy itt, sajnos, nem lehetett más helyszínre vinni, mint a konferenciaterembe, ahol egyáltalán nem voltak ideálisak a körülmények. Ezzel szemben – ahogy többen is kiemelték – a színészek úrrá tudtak lenni a technikai nehézségeken.

A nagyváradai Mandragóra előadásával kapcsolatban Szigeti Réka dramaturg először arról

beszélt, milyen érdekes, hogy itt is egy megszületendő gyerek körül forog a történet. Felhívta a figyelmet arra, hogy a Machiavelli művének alapuló Háy János-komédia mögött egy nagyon tragikus folyamat húzódik meg, az erényes fiatalasszony megrontásának történetiséje. A megrontás ráadásul nemcsak konkrétan, hanem erkölcsi értelemben is megtörténik, hiszen Lukrécia „beáll a sorba”, ugyanolyan romlottá válik, mint a környezete. Viola Szandra író szerint érdekes jelenség manapság, hogy újjáélednek a középkori-késő középkori műfajok, az 1513-ban íródott mű is jó példa erre. Több hozzászólásban is taglalták a Háy-átírat stílusát, illetve azt, hogy a nagyváradiak még ezt is megfejték számos improvizatív elemmel, illetve saját poénnal. Lengyel Emese szakíró egyenesen „popkulturális zsidvásármak” nevezte a produkciót, amely szinte a TikTok videókhoz hasonló ingerkörnyezetet teremtett a színpadon. A stíluskavalkád mellett ugyanakkor fontos problematikát jelentett a beszélgetésben a moralitás kérdése, például Korda Bonifác rendezőhallgató disszonánsnak nevezte, hogy az alkotók nem oldották fel a darabban megjelenő morális dilemmát.

Ungvári Judit

Látszat és valóság

A sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház Angyal szállt le Babilonba című előadása kíméletlenül szemünkbe vágja a hatalmi játszmák manipulációit és azt is, hogy ezeknek mi az ára.

A színpad az első részben tele van szeméttel. Rengeteg papírdarab szimbolizálja a mocskot, amiben élünk. Bartha József tere mégis olyan, mint egy képzőművészeti alkotás. A vetítés pedig filmes eszközzel is erősíti az egyébként is markáns látványt. (Video: Rancz András). Friedrich Dürrenmatt 1953-ban írta az Angyal szállt le Babilonba című darabját. Néhány évvel a második világháború után, a holokauszt borzalmait követően. A mostani, a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház előadásában használt szövegváltozat nagyon frissnek hat, több vendégszöveget is tartalmaz (Dramaturg: Dálnoky Réka). Bocsárdi László rendezése pedig rendkívül szembesítő és hatásos. A politika sátáni arcát mutatja, egy olyan helyen történik a cselekmény, ahová hiába szállt le az angyal, a lakói nem méltók a megváltásra. A „pufók” angyal az elképesztő színpadi erővel bíró Erdei Gábor. Elmondja, hogy márpedig ő az angyal és azonnal elhisszük neki. Hozza magával fentről, egyenesen a Jóistentől Kurribit, a leánykát, akit Göllner Boróka alakít. Ő a naiv ártatlanság, illetve az igaz hit képviselője. Beleszeret Babilónia királyába, Nebukadnecárba, akit koldusként, álruhában ismer meg. A király (Mátray László) királyként is akarja, csak hogy a leányka ragaszkodik az ő koldusához. Ennyi a mese és mögötte ott van a durva valóság: a hatalom és annak az ellenségképei. Még az „öntelt kiritkusokat” is

meg akarja semmisíteni a király, nem beszélve a koldusokról, a telológusokról, vagy a költőkről. Akkit a koldust Pálffy Tibor játssza. Ő az, aki a legbölcsebb, mindekin átlát. Olyan, mint egy időtlen jós, vagy egy varázsló. Nem is lehet kivégezni. Az előadás egyik legszebb jelenete a koldus és a hóhér (Gajzágó Zsuzsa) találkozása, amely egy valóságos rituális ütközet. Lassú és váratlan fordulatokkal teli, végül a hóhér elcseréli a hivatását egy antikváriumért. Az ex-királyt Márton Lóránd játssza, aki folyamatosan készen áll, hogy visszavegye a hatalmat, harca az új királlyal leginkább egy könyörtelen párbajra emlékeztet. A háttérben a szálakat mozgatni igyekvő főminiszter: Kónya-Ütő Bence. A trónörökös (Szalma Hajnalka), mint egy kísértet jelenik meg. A nyugdíjast megjelenítő Nemes Levente a nézők között ülve formál véleményt. Egyébként az összes játszót érdemes felsorolni, mert az egész sepsiszentgyörgyi társulat, beleértve az epizód szereplőket és a kórust alakítókat is, nagyszerű teljesítményt nyújt. A

főteleógust Kolcsár József, a rendőrt Szakács László, a bankárt Derzsi Dezső, Tabtumot, a hetérát D. Albu Annamária, a testőröket Nagy-Kopeczky Kristóf és Pignitzky Gellért, a költőt Varsányi Szabolcs, a kórust, illetve a katonákat Vass Zsuzsanna, Korodi Janka, Fekete Mária, Kovács Kati, P. Magyarosi Imola, Pál Ferenczi Gyöngyi játsszák. A zenét Bakk-Dávid László jegyzi, a mozgást pedig Bordás Attila. Az előadás végén a király, hitleri alakként összefüggéstelenül, tébolyultan szónokol. A megváltás elmarad, az angyal a leányka szólítására sem válaszol. Valaminek vége van, illetve az utolsó jelenetet felerősítik az újabb háborúk. Újabb diktátorok viselkednek sátánként, hiába száll le közénk az angyal, nem vagyunk méltók az oltalmára. Bár az előadásban elhangzik, hogy „elegünk van a királyokból”, úgy látszik mégsem tanultunk a történelemből. Újra és újra a hamis látszatoknak hiszünk, az egyszerű, emberi valóság helyett.

Balogh Gyula

Szerénység és hatalom – az érem két oldala

Az Angyal szállt le Babilonba című előadással érkező sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház egy erősen rétegelt, összetett előadást mutatott be a fesztiválközönségnek. A Nebukadnecárt, Babilónia királyát alakító Mátray Lászlóval többek között a téma aktualitásáról és a szerepformálás nehézségeiről beszélgettünk.

– Friedrich Dürrenmatt azonos című drámája szatíra, amely groteszk eszközökkel is dolgozik. Miért lehet ma is érvényes, illetve mi alapján eshetett a választás erre a drámára?

– Ez a választás nem tőlünk, színészekről indult, hanem Bocsárdi László rendezőtől. De úgy érzem, benne van a levegőben mindaz, amiről ez a darab szól: a hatalmi torzulás, a társadalom fasizálódása. A groteszk forma lehetőséget ad arra, hogy ne realista módon, hanem elrajzoltan, mégis nagyon pontosan mutassuk meg ezeket a jelenségeket. A darab hangsúlyosan idézi a '30-40-es évek Németországát, de a képek és viszonyrendszerek univerzálisan is érvényesek. Hitler figurája szimbólumként jelenik meg, egy jól ismert forma, amelyet így könnyebb megidézni is – akár hangan, gesztusban, testtartásban.

– A hatalom, még inkább a náci gesztusrendszer kifigurázása könnyen paródiába csaphat át – ez itt nem történt meg. Hogyan közelítettek a problémához?

– Számunkra is fontos, hogy ne csak kifigurázzuk a diktatúrát, hanem emberi szinten is megértjük, mi vezethet valakit oda, hogy átlépjen egy határt. Hogy a tehetetlenség, az idealizmus, a nagyravágás miként válik fokozatosan destruktívvá. Hogy valaki, aki talán korábban még „jó ember” volt, hogyan sodor másokat pusztulásba – akár ész-

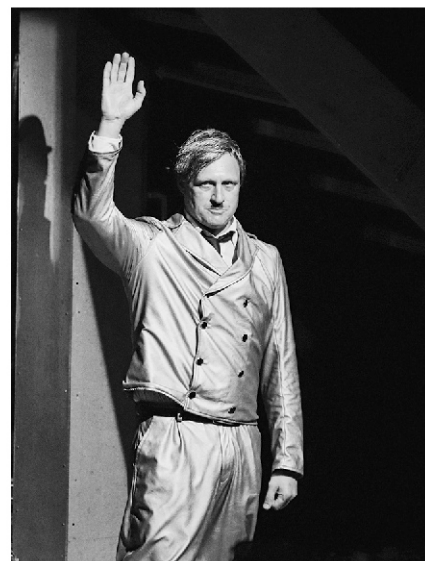
revétlenül. Dürrenmatt világában a vallás, a politika és az ideológia szorosan összefonódik. A hatalom mindig keresi a maga igazolását – akár a teológiában, akár a „felsőbb célokban”.

– Az előadás vége nyitott: a teremtmény, Kurrubi vagy meghal, vagy megmenekül. Ön ezt hogyan értelmezi?

– A darab Jézus-analógiát is hordoz, hiszen a lény is ártatlan, mégis keresztre feszítetik – nem szó szerint, de értelmileg. Dürrenmatt azonban nem áldozza fel Kurrubit. Az én szereplőm szemzőgéből egyfajta harc zajlik az emberi és a hatalmi szerep között. A végső döntés nem egyszerű, és a nézőre van bízva, hogyan értelmezi. Akki talán megmenti, talán nem – de ha igen, az sem feltétlen hősi tett, inkább a túlélés reflexe. Ha elmegyünk a bibliai alaptörténetig, Krisztus keresztre feszítéséről és a kereszténység alaptéziseiről van szó. Tehát ha nyitottak maradunk, elfogadók, egyszerűek és szerények, akkor esélyünk van Jézust magunkban megtalálni, vagy őt befogadni.

– Hogyan tudta elkerülni, hogy a Hitlert megidéző király karaktere túlzásba forduljon?

– Ez elemi fontosságú volt számomra, hogy nem imitációról van szó, hanem egy önálló karakterről. Hitler itt csak egy jel, amely történelmi és kulturális rétegeket hordoz. De ugyanakkor beszélhetünk Nebukadnecar is, vagy bármely más mitikus, zsarnoki figuráról – a hatalom természetét vizsgáljuk. Ezek a jelenségek ciklikusan ismétlődnek a történelemben, így az előadás valójában bárhol és bármikor játszódhatna. Hitler előtt is voltak diktátorok, és lesznek a jövőben is. Az a célom a karakterformálásnál,

Mátray László

hogy megmutassam, miként válik valaki szörnyeteggé – gyakran nem szándékosan, hanem saját tehetetlensége, vágyai miatt. A megformálásban egyébként sokat segített, ahogy a rendező a színészeket vezette.

– A témához hasonlóan a díszlet is összetett, fizikailag is komoly kihívásokat jelent. Milyen volt ebben játszani?

– A próbák alatt nehéz volt, de megszoktuk. Minden mozdulatnál koncentrálni kell. Most már ösztönösen mozgunk benne, de a figyelem mindig jelen van. A szintkülönbségek, lépcsők, rejtett terek állandó jelenlétet kívánnak.

– A darabban egy furcsa utód, trónörökös karakter is megjelent. Hogyan értelmezhető ő?

– Az utód, akit nálunk Szalma Hajnalka játszik, a darab szerint ez az utód nem lesz alkalmas az uralkodásra. Hogyha mondjuk a király és Kurrubi szerelmi kapcsolat megtörténne, akkor esélye lehetne egy másik utódnak. Dürrenmatt ezt a témát is felpiszkálja kicsit.

Molière: A szerző halála

A Molière-kultusz meghatározó része a szerző Napkirállyal való különös kapcsolata mellett utolsó drámája és halála körülményeinek összefonódása. A legtöbben tudjuk, hogy Molière a Képzelt beteg című darabjának egyik előadásán – melyben a címszereplő hipochondert játszotta – rosszul lett, és még azon az éjszakán meghalt.

Herczeg T. Tamás Molière-ciklusának utolsó előadásában ennek a legendának állít emléket a Képzelt beteg-rendezésével, melyet 2024 májusában mutattak be a Szegedi Pincészínházban. Az előadást az az életigenlés hatja át, melyet csak egy olyan ember narratívájából ismerhetünk meg, aki halálfélelmében hajszojja magát saját végzetébe.

A gyógyíthatatlan betegségek csak a körülmény, ami mindent áthat: Argan (Cserna Antal) környezete akkor fordul ellene, és kezdi a mindent átható színjátékot, mikor a családfő bejelenti, hogy lányát, Angelikát (Cserna Lulu) a híres orvos fiához, Le Foch Tamáshoz (Irsai Farkas László) kívánja feleségül adni, ami rajta kívül senkinek nem áll érdekében. A lány másba, Cléante-ba (Nagyhegyesi Zoltán) szerelmes.

Az értő karakterrajzokat a beszélő nevek mellett a jelmezek jellegzetes, különböző állatokra emlékeztető motívuma adja. Argan bűdös, mint a borz, Béline (Kancsár Orsolya) veszélyes jaguár, Toinette (Molnár Erika) bölcs bagoly, Angelika és Cléante szerelmes gerlepár, Béralde (Varga Bálint) oroszlán, Le Foch doktor (Tege Antal) és fia köröző hiénák, Purgó doktor (Tege Antal) hozzájuk hasonló keselyű, Fondor, a közjegyző (Tege Antal) pedig ravasz róka. A jelmezek mellett árulkodó a díszlet is: a letisztult beltér minden négyzet-

centiméterét műfűvel borították – pont, mint egy állatkertben.

A kortárs Molière-feldolgozások sikerének kardinális eleme a drámaszöveg humorának frissítése, bizonyos mértékben a XXI. század emberének szókincsére igazítása. A szöveggönyv a rendező és Czene-Polgár Donát dramaturg munkáját dicséri. Az intellektuális nyelvi humor és az olykor már szinte alpárinak mondható viccek váltakozása adja meg az előadás biztos szórakoztatóságának alapját, melyhez méltó módon társulnak a néma, helyzetkomikumokra épülő jelenetek. Az apró finomságok, például, hogy Cléante krizantémot, temetői virágot visz az első alkalommal, mikor Argan házába érkezik, kiegészítik az olykor a néző figyelmét elvesztő viccmasszát.

Az előadás előrehaladtával Argan figurája a leginkább elrajzoltból a legemberibbé válik. Befejezésével emelkedik a színvonalas Képzelt beteg-feldolgozásból emlékeztető előadássá. Molière halálának emléke bekúszik az utolsó jelenetbe. Argan meghal, a nézőtéren ülő bátor orvos néző bejelenti a színészeknek kollégájuk

elhunyatát, akik szerepükből kilépve távoznak a térből, felszólítva erre a nézőket is. Taps nélkül. Izgalmas vállalás, megrendítő kivitelezés, amit mély csend, majd az utasítás ellenére taps követett Kisvárdai Zsinagóga előtti terén. Üdítő, hogy a klasszikus színházi környezetben is meg tud jelenni a performanszművészet, mint érvényes kifejezőmód, amely nem csak keretezi az előadást – a nyitó- és záróképben is a díszlet körablakán keresztül nézi a többi szereplő Argant –, hanem új értelmezési tartományokat nyit meg.

Herczeg T. Tamás kísérlete, hogy a Molière-életműhöz hűen, mégis mai köntösben mutassa be az ismert történetet, sikeresnek bizonyult. A rejtett utalások, a klasszikus szöveget kiegészítő hozzáírások méltó, új kontextusba helyezik a szerző egyik leghíresebb drámáját, performativitásra törekvő befejezése pedig mindenképpen egyedi, néhányaknak szokatlan, jelentőségteljes útravalót ad a színházból hazatérőknek.

Szalánczi Ágota

„Nagy szabadságot kaptam”

Molière vígjátékait időről időre újabb köntösben hallhatja a közönség a magyar színpadokon. A Szegedi Pincészház Képzelt beteg című előadásának dramaturgjával, Czene-Polgár Donáttal, harmadéves dramaturg szakos hallgatóval beszélgettünk.

- Gyakori jelenség, hogy a klasszicista Molière drámáit a színházak átírt, átdolgozott formában viszik színre. Mesélnél egy kicsit a szöveg munka folyamatáról? Milyen irányok mentén alakult a szöveg, mi volt a célkitűzés?

- A szöveg a következőképpen alakult. Később lettem a folyamat részese, mivel Herczeg Tamás, a darab rendezője már elkezdett dolgozni az anyagon, amikor a segítségemet kérte a munkafolyamatban, így aztán közösen dolgoztunk a szöveggel (húzás, átírás). A rendező már többször foglalkozott a szerző drámáival, és a legtöbb esetben Parti Nagy Lajos fordításait használta (illetve Petri-fordítást a Don Juan esetében). Így ezeknek az átiratoknak a világa, az ezekre jellemző nyelvi bravúr volt szimpatikus a számára és ezt igyekeztünk szem előtt tartani az átírás során, de nyilván a saját eszközeinkkel akartuk megfogni ezt a világot. Az volt a cél, hogy azokat a poénokat és finomságokat, amelyek a molière-i korban igazán élők voltak, azokat most is élővé és befogadhatóvá tegyük.

- Másodéves voltál a Színház- és Filmművészeti Egyetemen, mikor megtalált ez a lehetőség, így az egyetem falain kívül részt vehetél egy próbafolyamatban, diákként ez egy igazán szerencsés helyzet. Milyen volt a közös munka a rendezővel? Egyetemi hallgatóként mi az, amiben leginkább segített, amiben leginkább formált a munkafolyamat?

- Nagyon jó volt Herczeg Tamással dolgozni, mert az első pillanattól kezdve nagyfokú bizalommal fordult felém. Nagyon nagy szabadságot kaptam a szöveggel kapcsolatban. Folyamatosan egyeztetünk, és amikor kerestük ennek a szövegnek a milyenségét és állítottuk össze az anyagot, mindig nyitott volt az ötleteimre és a meglátásaimra. A próbákban pedig nyitottsággal hallgatta meg a meglátásaimat, teret adott annak, hogy párbeszédbe kerüljek a színészekkel és a többi alkotóval. Hallgatóként azért adott sokat ez a lehetőség, mert nemcsak megfigyelője, hanem igazi résztvevője lehettem egy próbafolyamatnak, egy hús-vér, létező színházban. Másrészt kipróbálhattam sok mindent, amit egyetemi keretek között nem feltétlenül tudtam volna a második évemben.

Jövőre már a gyakorlati éveidet kezded, szóval lassan hivatkozhatunk rád pályakezdő dramaturgként. Hogy látod, mi a legnagyobb nehézség, amivel egy fiatal alkotónak szembesülnie kell a te szakmában?

- Csak a magam nevében beszélve, szerintem nagyon ijesztő helyzet az, hogy amikor még bent vagyunk az egyetemen, ahol tanáraink, mestereink vannak, velük szemben, mi diákok, szinte „gyerekek” vagyunk, de a színházakhoz kikerülve rögtön alkotóként, partnerként kezelnek minket. Ebben a helyzetben nem mindig egyszerű navigálni. Az igazi küszöbátlépés nem történik meg, ami átkattintaná bennünk – kiesve az egyetemről, beesve a szakmába – hogy most voltunk hallgatók, és most vagyunk szakmabeliek. Valahogy ez a kettő összemosódik. A másik bizonytalanság az elhelyezkedéssel kapcsolatos, hiszen a szakma egyre csak telí-

Czene-Polgár Donát

tődik, túlképzés folyik, nem csak az egyetemen, hanem az egész országban. Ez egy olyan tényező, amely feszélyezhet mindenkit, aki jelenleg művészeti képzésben tanul.

- Már három éve veszel részt a kisvárdai fesztiválon. Mesélnél az itteni tapasztalataidról, élményeidről? Milyen itt, Kisvárdán?

- Nagyon pozitív élményeim kapcsolódnak Kisvárdához. Egyetemistaként azért is jó idejőnni, mert a vizsgaidőszak végén feltöltődést jelent számomra, de szakmailag és emberileg olyan találkozások is történhetnek, amelyek gyümölcsözőek a jövőre nézve. Már a második alkalommal veszek részt Kozma Gábor Viktor és Béla Marcel viewpoints workshopján, ez nagyon hasznos tapasztalás a számomra. Azt érzem, hogy azokat a dolgokat, amelyeket itt megtanulok – akár a workshopon, akár azzal, hogy látok határon túli előadásokat, és új színházi formákkal ismerkedek meg – hasznosítani tudom a későbbi munkámban. Ilyen szempontból Kisvárdát egy védett helyszín azoknak, akik lassan kilépnek majd a szakmába, mert nagyon nyugodt, és szakmai értelemben véve biztonságos közeg.

Szabó Csenge

A pénz egyszerre torzítja és nemesíti a jellemet

Szeretem, amikor a színház megőríz valamit saját geneziséből. A Víziboszorkány című előadás pedig ezt teszi, visszavisz minket a kezdetekhez, a meséléshez. Boldizsár Ildikó szerint az ember genetikailag kódolt történetésséggel születik. Valóban, amint Meister Éva mesélni kezd, rögtön megtörténik az átlépés abba a transzállapotba, amit gyermekkorunk óta jól ismerünk. Bár a monodráma műfajánál fogva puritán, visszafogott díszletet és eszköztárat követel, figyelmet érdemel, hogy Szitás Bernadett díszlettervező és Gisztl Anna jelmeztervező, milyen kiváló érzékkel találták el azt a néhány tárgyat és eszközt, amely metaforikusságuknál és praktikusságuknál fogva jól működnek a színpadon. A színpad közepén elhelyezett csonka fatörzs előrevetíti Jolka sorsát. „A csonka is olyan, mintha élne. Olyan, mint én, a testem, ami leúszott és a lelkem, ami itt maradt.” A kendők különféle viselésével pedig kinyílást és rejtőzést, bujdosást és örömet is sikerül Meister Évának érzékeltetnie. Mindez együttesen egyfajta „alig-színházat” eredményez, megtartva a nézőt a mesélés élményének alapállapotában.

Az erős képiségű tájleírások is megelevenednek, s szinte magunk előtt látunk minden megidézett szereplőt. Tulajdonképpen egy családregegyesszenciáját kapjuk, életutak és sorsok tárulnak fel, bár egyetlen nézőpontból. Állítólag, ha nagyon sok szereplőből álló regényt olvasunk, az agy meditatív állapotba kerül. A Víziboszorkány esetében ugyanez érvényesül, s a katarzis egyik forrása épp abból táplálkozik, hogy másfél óra leforgása alatt végigkövethetünk jó néhány, egymást metsző életutat. Az imént „alig-színháznak” neveztem Meister Éva monodramáját, néhány ponton azonban a mesélésből kiugrik egy-egy

„színháziasabb” jelenet. A szerelem beteljesedését, az első fiú halálát nem lehetne visszafogott színészi játékkal hűen elmesélni. Utóbbinál a zokogás lassan éneklésbe fordul. Az „Indulj el egy úton” kezdetű, eredetileg csángó népdal dallamát ismerheti fel a néző. Ugyanez a dallam, már a darab elején is megéneklődött, akkor is csak jelzés értékűen. Ha már szem és fültanúi lehettünk nem csak a színház genezisének, de annak is, hogyan fordulnak át dallá az erős érzelmek, jó lett volna több és hosszabb éneklést hallani. Szerencsére Éva és a történet egésze hamar feledteti ezt a hiányt.

Érdemes szót ejteni a címről és arról, a népi hiedelemvilágból ismert alakról, ami a mai napig a legtöbb alakban és formában jelenik meg legyen szó műalkotásról vagy popkulturális termékről. A boszorkány alakja szinte minden kultúrában megtalálható és töretlen népszerűségnek örvend. Mi lehet a titka? Mi az, ami közös az összes, ábrázolt alak tekintetében? Minden bizonnyal az, hogy a boszorkányság bélyegét viselő lány vagy aszszony, valamiben „boszorkányosan” ügyes, ahogy Jolka a tutajozásban. Ezért válhat belőle a babonás népek körében még életben legenda. Ráadásul mesés vagyona is szert tesz.

Bár Jolka legnagyobb vágya a meggazdagodás, birtoklásvágya ez esetben nem egyenlő a kapzsisággal, ugyanis életcélta ad Jolka számára, azt a bizonyosságot, hogy képes elérni céljait, anyagi biztonságot teremteni önmaga és gyermekei számára. Természetesen megmutatkoznak a pénzsóvár életmód negatív hatásai is; férjét csupán eszközként használja, gyermekeit nem szereti igazán Jolka nevű lánya kivételével, s bár csak néhány

részletet tudunk meg a szülő-gyermek kapcsolatokról, így is érzékeljük, hogy sok igazságtalanság történhetett a nevelés során. S bár Jolka életének legfőbb mozgatórugója a vagyon volt, a nehéz időben mégis tartást az adott számára, esélyt a túlélésre.

Különös fénytörésbe helyezi a pénzhez való viszonyt ez az előadás. Megmutatja jellemtorzító erejét. (Jolka már az első alkalommal rabjává válik az igazgyöngynek), de túl is mutat a kapzsiságon, hiszen a gyarapodás utáni vágy az a kapaszkodó, ami a sorstragédiakon átsegíti főszereplőnket. A napi munka gyümölcseinek megszerzése egyszerre nemesíti és torzítja jellemét. S hogy a pénz mégsem uralta el a címszereplő személyiségét, arra mi sem jobb bizonyíték, mint a zárlat. Meglepő módon ugyanis, Jolka, halálához közeledvén, egyetlen mozdulattal visszadja mindazt, amit a Máramarosi Havasoktól „kapott”. A tutajozással, befektetésekkel megkeresett és egy életen át kuporgatott drágaköveket a szakadékba szórja. Az utolsó döntésével tehát visszakapja tulajdon szabadságát, így sikerül megőriznie emberi méltóságát, tartását.

Viola Szandra

Mai program

11:00 Tér és idő játéka a színházban

Bélai Marcel és Kozma Gábor

Viktor workshopja

Helye: KVMK 6. oktatóterem

11:00 Szakmai Klub – Beszélgetés az előadásokról. Moderátor: Mészáros Katalin;

Moderátor-szakértő: Gyürky Katalin

11:00: Víziboszorkány

(Viola Szandra, Tölle Szofia, Árkosi Árpád)

12:00: Angyal szállt le Babilonba

(Kozma András, Gulyás Gábor)

13:00: Képzelt beteg (Selmeczi Bea)

Helye: KVMK pódiumterem

11:00 PÁN PÉTER

Mesejáték a Pesti Művész Színház

előadásában. (60 perc)

Helye: Zsinagóga

13:00 Villám-workshop

– kritikus mesterkurzus

Vezeti: Szabó Réka és Szabó Attila.

Helye: KVMK pódiumterem

17:30 ZÁRÓÜNNEPSÉG, A DÍJAK ÁTADÁSA

Gilles Ségál: A BÁBJÁTEKOS

R.: Balázs Zoltán (75 perc)

A debreceni Csokonai Nemzeti Színház előadása.

Helye: KVMK színházterem

21:00 Vadnay László – Vitéz Miklós – Böhm

György – Nemlaha György: A MESEAUTÓ

R.: Böhm György (2 óra 20 perc szünettel)

A Veres 1 Színház előadása.

Helye: Refi Színpad

Napközben: MR. PIANO – guruló zongora show Kisvárdai utcáin

www.facebook.com/KisvardaiFesztivalBővebben: www.kisvarda.szh.hu

Életképek a fesztiválról

kisvárdai lapok

A Magyar Színházak 37. Kisvárdai Fesztiváljának napilapja

Főszerkesztő:
Ungvári JuditSegédszerkesztő:
Ráthonyi SáraFotók:
Gáncs Tamás és Ráthonyi SáraNyomdai előkészítés:
Kóczon NikolettNyomdai kivitelezés:
Imi Print NyomdaFelelős kiadó: Nyakó Béla
ISSN 1587-8325

A Magyar Színházak 37. Kisvárdai Fesztiváljának támogatói:

Nemzeti
Kulturális
AlapKULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUMKISVÁRDAI VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

Friss FM Kisvárdai

Déryné
program